

Minnesord över bortgångna ledamöter 2017

av Jörgen F Ericsson

SEDAN FÖRRA HÖGTIDSSAMMANKOMSTEN har tio ledamöter lämnat oss. Jag kommer nu kort att belysa deras gärningar.

Avdelningen för lantkrigsvetenskap

Generalmajor RAGNAR PERSSON avled den 20 november 2016. Han sörjs närmast av barnen Elisabeth och Greger med familjer.

Ragnar Persson föddes 1925 i Hällesjö, Jämtland Föräldrarna var skogsfaktor Petter Persson och hans hustru Selma. Efter examen från Krigsskolan 1952 anställdes han vid Jämtlands fältjägarregemente i Östersund. Han befordrades 1964 till kapten i generalstabskåren och tjänstgjorde som detaljchef i arméstaben. Därefter utnämndes Ragnar Persson till major och var avdelningschef i Övre Norrlands militärområdesstab fram till 1970 då han blev avdelningschef vid försvarsstaben och befordrad till överstelöjtnant.

Under år 1974 gjorde Ragnar Persson trupptjänst som bataljonschef vid Västerbottens regemente, vilken följdes av tjänstgöring vid arméstaben och utnämning till överste i generalstabskåren. Därefter var han ställföreträdande chef för Hälsinge regemente. 1978 utnämndes han till generalmajor, ledningschef och chef för generaldirektörens stab vid Försvarets materielverk. En befattning som han innehade i hela elva år fram till sin pensionering 1989.

Kollegor till Ragnar Persson vittnar om att han var synnerligen långsiktig och målinriktad i sin planering och verksamhet. Han visste vad han ville och tänkte ofta ett steg längre än många andra. Han vägledde och stödde samtidigt som han gav stor handlingsfrihet. Det var lärorikt att arbeta för och med honom. Ragnar Persson åstadkom resultat och genomdrev förbättringar.

Utom tjänsten var Ragnar Perssons stora intressen klassisk musik och lyrik. Han lyssnade gärna och ofta på stycken av favoritkompositörerna Mozart och Beethoven, läste och reciterade lyrik av bland andra Stig Dagerman och Viktor Rydberg.

Ragnar Persson valdes in i avdelning I år 1977.

Överste IVAN ÖSTERBLAD avled den 16 december 2016. Han sörjs närmast av hustru Ulla samt barnen Patrik och Magnus med familjer.

Ivan Österblad föddes 1937 i Karlshamn som son till reparatör John Österblad och hans hustru Helga. Efter examen från Krigsskolan 1959 anställdes han vid Göta trängregemente. Efter sedvanlig trupptjänstgöring utnämndes han till major i generalstabskåren 1972. Han tjänstgjorde vid Norrlands trängregemente 1974–75 varefter han befordrades till överstelöjtnant i generalstabskåren och avdelningschef i Östra militärområdesstaben. I början på 80-talet var han brigadchef på

Hälsinge regemente. 1983 bytte han karriär och anställdes som försvarsdirektör och avdelningschef i Apoteksbolaget. En befattning som han hade ända fram till pensioneringen 1995.

Ivan Österblad var en aktiv friluftsmänniska både under sin aktiva karriär och efter pensioneringen. Simning, handboll och golf var sporter han utövade. Han var även en flitig Rotarian. Ett av hans stora intressen var vin och andra ädla drycker. Ivan Österblad var en erkänd auktoritet inom området och var medlem i Vinskribenternas förening. Han genomförde otaliga uppskattade vin- och whisky provningar både i Sverige och utomlands.

Ivan Österblad valdes in i avdelning I år 1981.

Generalmajor GULLOW GJSETH avled den 18 januari 2017. Han sörjs närmast av hustru Bente och sonen Thor med familj.

Gullow Gjeseth, föddes 1937 i Naerøy, Norge. Föräldrarna var gårdsbrukare Arnold Gjeseth och hans hustru Jenny. Efter officersexamen 1957 genomgick han Krigsskolen, Haerens stabsskole och Führungsakademie der Bundeswehr i Västtyskland. Under sin inledande karriär var han bl a operasjonsofficer vid H M Kongens Garde och instruktör vid Haerens stabsskola. Åren 1982–85 var han stabschef vid 6 Divisjonen och därefter Norges militärrådgivare vid Konferensen för säkerhet och samarbete i Europa.

I slutet av 80-talet var han presstalesman för Forsvarets Overkommando. Han utnämndes 1990 till chef för landstridskreftene i Sör-Norge, och från 1994 fram till sin pensionering 1997 var han chef för Forsvarets Högskola.

Efter den aktiva tjänsten hade Gullow Gjeseth flera offentliga uppdrag, bl a som medlem av den sentrale beredskapsnemnd for regeringens pressetjenste i krig och Rådet

for forsvarsstudier. Han deltog också i 1990 års Forsvarskommisjon.

Gullow Gjeseth var också engagerad i Institutt for forsvarsstudier där han bl a var medförfattare till ”Norges forsvarshistorie: Allianseforsvar i endring 1970–2000”. Han har också publicerat flera militärhistoriska skrifter och forskningsrapporter, bl a ”Haeren i omveltning 1990–2005”, ”Landforsvarets krigsplaner under den kalde krigen” samt ”Norge og Russland: Sikkerhetspolitisk utfordringer i nordområden” (medförfattare).

Gullow Gjeseth var ledamot av Oslo Malitaere Samfund och redaktör för dess tidskrift Norsk Militaert Tidskrift åren 1996–2006.

Gullow Gjeseth blev kallad ledamot i avdelning I år 1994.

Översten av 1. graden LENNART FRICK avled den 19 mars 2017. Han sörjs närmast av hustru Birgitta och dottern Agneta med familj.

Lennart Frick föddes i Skellefteå 1933 som son till chefredaktör Ivar Frick och hans hustru Estrid. Efter examen från Krigsskolan år 1958 anställdes han vid Norrbottens regemente. Lennart Frick befordrades till kapten 1966 och några år därefter till major när han tjänstgjorde vid arméstaben. I mitten av 70-talet var han lärare vid militärhögskolan och utnämndes till överstelöjtnant. Efterföljande år innehade han befattningar på arméstaben samt som bataljonschef vid Hälsinge regemente.

År 1980 befordrades Lennart Frick till överste och var i början på 80-talet utbildningschef vid Värmlands regemente. År 1982 genomgick han US Army War College. Därefter placerades han som sektionschef vid operationsavdelning 1 vid Forsvarsstaben och utnämndes till överste av 1. graden.

Han var verksam vid Operationsledning I under åren 1983–89 med avbrott för ett års tjänstgöring som chef för den svenska kontingenten vid de neutrala nationernas övervakningskommission i Korea. Tjänsten i Korea ledde till ett stort engagemang i Koreanska sällskapet, sedermera som dess hedersordförande. Som ordförande i föreningen tog han många initiativ som blev avgörande för föreningens framtid, bl a startade han ”Fokus Korea” för att förmedla kunskap om landets historia och politik.

De tre sista åren i sin aktiva karriär var han chef för underrättelse- och säkerhetsavdelningen vid Försvarsstaben, en befattning i vilken han beredde vägen för det framtida MUST som bildades efter hans pensionering 1993. Kollegor vittnar om Lennart Fricks goda ledarskap, omtänksamhet och vänlighet både i tjänsten och privat.

Efter sin pension medverkade Lennart Frick som medskribent i flera skrifter, bl a Det vakande ögat. Svensk underrättelsetjänst under 400 år, Berömda svenskar i världen samt Bakom hemligstämpeln. Hemlig verksamhet i Sverige i vår tid.

Lennart Frick valdes in i avdelning I 1983.

Organisationsdirektör KLAUS LUDVIK avled den 18 juli 2017. Han sörjs närmast av livskamraten Sonja samt barnen Ann-Christine, Birgitta och Christer med familjer.

Klaus Ludvik föddes 1930 i Penig, Sachsen, som son till förman Ernst Ludvik och hans hustru Margarete. Familjen var tvungen att fly Nazi-Tyskland på grund av faderns fackliga engagemang och kom, via Belgien och Nederländerna, till Sverige 1938. Klaus Ludvik blev officer 1952 vid Svea ingenjörkår. Efter sedvanlig trupptjänst befordrades han till kapten 1960 och inträdde i generalstabskåren 1964. Samma år anställdes Ludvik som avdelningsdirektör vid Statskontorets

militära enhet och några år senare blev han organisationsdirektör vid nybildade Försvarets rationaliseringsinstitut, FRI. Klaus Ludvik tjänstgjorde drygt tjugo år vid FRI och de två sista åren var han tf generaldirektör för myndigheten.

Under åren vid FRI var Klaus Ludvik främst ansvarig för organisations- och effektivitetsutredningar rörande staber och förband samt ledningsorganisationen inom totalförsvaret. Han var huvudsekreterare i Försvarsmaktens ledningsutredning FLU-74 samt något senare djupt involverad i utvecklingen av ledningsstrukturen inom den civila delen av totalförsvaret. Uppgifter där hans erkända analytiska förmåga samt engagemang för utveckling och förändring i takt med tiden kom väl till sin rätt.

Klaus Ludvik hade ett stort friluftsansintresse, i ungdomen som duktig friidrottare och senare med svampplockning och promenader i naturen. Familjens fasta punkt i tillvaron var sedan många år fritidshuset Däldenäs i Västergötland, där familjen tillbringade många somrar tillsammans.

Klaus Ludvik valdes in i avdelning I år 1984.

Avdelningen för sjökrigsvetenskap

Överstelöjtnant BERTIL STJERNFELT avled 21 januari 2017. Han sörjs närmast av barnen Marie-Christine, Hélène och Cecilia med familjer.

Bertil Stjernfelt föddes 1917 i Göteborg. Föräldrarna var tandläkare Henning Stjernfelt och hans hustru Ruth. Efter examen från Sjökrigsskolan 1940 anställdes han vid Waxholms kustartilleriregemente. Han genomgick Royal Marines Amphibious Warfare Course i Storbritannien 1951. Åren därefter var han lärare vid Sjökrigsskolan och Sjökrigshögskolan. Han var chef för

Kustartilleriets befälsskola 1956–58 och tjänstgjorde därefter ett par år vid Kustartilleristaben i Göteborg.

År 1957 befordrades han till major och 63 till överstelöjtnant. Under 60-talet var han stabschef vid Gotlands kustartilleriförsvaret och därefter chef för underrättelseavdelningen vid marin staben. Under den perioden var han också chef för den svenska FN-kontingenten på Cypern. Han genomgick Senior Foreign Officers Intelligence Course i USA 1968 och studerade 1972 vid International Peace Academy i Finland.

Under sjuttio-talet var han chef för militärhistoriska avdelningen vid Militärhögskolan och ledamot av Delegationen för militärhistorisk forskning. En befattning som han innehade fram till sin pensionering 1977.

Efter pension tog Bertil Stjernfelt filosofie kandidatexamen. Han var en flitig skribent avseende militärhistoriska skeenden, bl a med publikationerna Alarm i Atlantvallen och Vägen till Westerplatte, publikationer som översatts till tyska och franska. Han medverkade även med ett flertal artiklar i Tidskrift i Sjöväsendet och i akademiens Handlingar och Tidskrift. Utöver detta hann Bertil Stjernfelt med turer på fjället, skidåkning, sportdykning och sommarhuset i Fjällbacka som var familjens fasta punkt i tillvaron.

Bertil Stjernfelt invaldes 1970 som ledamot av Kungliga Örlogsmannasällskapet och år 1977 som ledamot i avdelning II.

Avdelning för luftkrigsvetenskap

Överste av I. graden HARRY WINBLAD avled den 25 juni 2017. Han sörjs närmast av barnen Thomas och Håkan med familjer.

Harry Winblad föddes 1923 i Göteborg som son till Walter Winblad och hans hustru Karin. Efter officersexamen 1951 anställdes han vid Hallands flygflottilj i Halmstad. Han

befordrades till major 1964 och till överstelöjtnant 1968. Han blev avdelningschef i försvarsstaben 1970 och befordrades till överste och chef för Jämtlands flygflottilj 1973. Han var en mycket uppskattad flottiljchef fram till år 1977 då han, som överste av 1 gr, blev flyginspektör i Övre Norrlands militärområde, en befattning som han innehade fram till 1979.

De sista fyra åren i sin aktiva karriär var Harry Winblad souschef och därefter stabschef i Nedre Norrlands militärområde. Han avgick med pension 1983.

Harry Winblad var en skicklig pilot och hann under åren i flygande befattningar framföra flygplanen Mustang, Vampire, Lansen och Draken. Efter sin pensionering engagerade han sig i Rotary och var bl a distriktsguvernör och representerade Jämtlands Rotarydistrikt både hemma och utomlands.

Harry Winblad valdes in i avdelning III år 1972.

Avdelningen för militärteknisk vetenskap

Generalmajor GUNNAR LINDQVIST avled den 18 augusti 2017. Han sörjs närmast av hustrun Gunvor och barnen Charlotta, Vendela och Björn med familjer.

Gunnar Lindqvist föddes 1927 i Stockholm. Föräldrarna var tjänsteman Gustav Lindqvist och hans hustru Mirjam. Han inledde sin karriär som flygingenjör aspirant 1949, tog examen som civilingenjör vid KTH och anställdes som flygingenjör med placering vid Kalmar Flygflottilj 1953.

Åren 1965–68 arbetade Gunnar Lindqvist med projektledning vid Flygförvaltningen för 35 Draken och 37 Viggen. 1968 utnämndes han till teknisk direktör och chef för Flygplanavdelningen på Försvarets materielverk (FMV) och tillika chef för

Viggensystemet. 1978 utnämndes Gunnar Lindqvist till generalmajor och därefter till chef för huvudavdelningen för flygmateriel vid FMV och kom att under 80-talet ansvara för utvecklingen av Jas 39-systemet. Han pensionerades 1989.

Med kunskap, logik och analysförmåga parad med stor handlingskraft bidrog Gunnar Lindqvist till utvecklingen av ett tekniskt högtstående och modernt svenskt flygvapen.

Under sin karriär hann Gunnar Lindqvist med 2 500 flygtimmar med flygplanen Mustang, Vampire, Hawker Hunter, Flygande tunnan, Lansen, Draken och Viggen. Utöver flyg hade han andra intressen och färdigheter. Hans stora fritidsintresse var sommarhuset på Muskö, segling, historia och arkeologi. Han målade också tavlor, naturligtvis var motiven oftast flygplan.

Gunnar Lindqvist var även ledamot av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Gunnar Lindqvist valdes in i avdelning IV år 1971.

Avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar

Översten av 1. graden ROLF ÖHMAN avled den 4 november 2016. Han sörjs närmast av hustru Anne-Marie samt barnen Rikard, Ingvar och Nina med familjer.

Rolf Öhman föddes 1928 i Gävle av föräldrarna bankdirektör John Öhman och hans hustru Elsa. Han blev officer vid Marinintendenturkåren 1950, löjtnant 1952 och tjänstgjorde i slutet på 50-talet på Intendentursektionen vid Marinkommando Väst.

Han befordrades 1960 till kapten och var därefter detaljchef vid Förrådsbyrån vid Försvarets intendenturverk. År 1965 befordrades han till kommandörkapten och tjänstgjorde påföljande år vid Enheten

för centralplanering vid Försvarets intendenturverk och var därefter chef för Intendenturmaterieförvaltningen vid Försvarets materielverk.

År 1971 utnämndes han till chef för Intendenturavdelningen i Östra Militärömrådesstaben och var därefter chef för planeringssektionen vid Huvudavdelningen för armémateriel vid FMV. År 1978 befordrades Rolf Öhman till överste och utnämndes till chef för Drivmedelsbyrån vid Huvudavdelningen för armémateriel.

1981 utnämndes han till överste av 1. graden och var chef för Intendenturavdelningen vid FMV fram till pensioneringen 1988. Under 80-talet var Rolf Öhman ansvarig för Försvarets omekipering till nya uniformer, ett omfattande och framgångsrikt projekt.

Han var under sin ungdom och även senare mycket aktiv, bl a inom idrottsklubben Sparta och seglade gärna stjärnbåtar i Gävlebukten. Han var även aktiv inom Marinens intendenturofficersförening och redaktör för boken om Marinens intendenturofficersförening i Stockholm. Rolf Öhman hade också konstnärliga talanger och efter pensioneringen utbildade han sig till silversmed och framställde bl a en vacker dopkanna till en kyrka i Värmland, han engagerade sig i Täby Orkesterförening och var senare i livet också huvudman för sin mors släkt, Åkerson.

Rolf Öhman invaldes 1976 som ledamot av Kungliga Örlogsmannasällskapet och 1979 som ledamot i avdelning V, under åren 93–95 var han avdelningens ordförande. Rolf Öhman var också akademiens andre sekreterare åren 1993–98.

Avdelning för säkerhetspolitisk vetenskap

Professor ALYSON BAILES avled den 29 april 2016. Hon sörjs närmast av sin mor Barbara,

syskonen Martin och Jane samt otaliga nära vänner och kollegor runt om i världen.

Alyson Bailes föddes i Liverpool, England, som dotter till John-Lloyd Bailes och hans hustru Barbara vilka båda var lärare. Hon studerade vid Sommerville College i Oxford och erhöll en Bachelor of Arts 1969 och en Master of Arts i modern historia 1971. Hon var då redan anställd vid det brittiska utrikesdepartementet som Desk Officer för västra Europa och gjorde sin första utlandsstationering vid den brittiska ambassaden i Budapest. Åren 1974–76 var hon andre sekreterare vid den brittiska delegationen till Nato. I slutet på 70-talet tjänstgjorde hon som avdelningschef vid det brittiska försvarsdepartementet och blev därefter utsänd till ambassaden i Bonn där hon ansvarade för försvarsfrågor.

Alyson Bailes återvände till London 1984 som Deputy Head of the Policy and Planning Staff vid utrikesdepartementet för att några år senare bli Deputy Head of Mission vid den brittiska ambassaden i Beijing. Under 1990 forskade och skrev hon om relationerna mellan Kina och centrala och östra Europa vid the Royal Institute for International Affairs. Efter att ha tjänstgjort vid brittiska ambassaden i Oslo ett par år lämnade hon UD för att arbeta som Vice President for the European Security Programme vid the Institute for East-West Studies i New York. 1997 blev Alyson Bailes utnämnd till Political Director vid Western European Union.

År 2000 återupptog hon sin karriär inom UD och blev brittisk ambassadör vid ambassaden i Helsingfors. Ambassadörsposten blev hennes sista befattning inom diplomatikåren. 2002 utsågs Alyson Bailes till Director vid Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) där hon stannade i fem år. Mellanåren 2007–15 var hon assisterande professor vid University of Iceland

och Visiting professor vid the College of Europe.

Alyson Bailes var ovanligt språkbegåvad och talade och läste franska, ungerska, tyska, mandarin, norska, finska och svenska. Hon kunde även läsa och förstå danska, isländska, färöiska och nederländska.

Alyson Bailes' kollega, Sir Kim Darroch, beskrev henne vid ett tillfälle som "always the cleverest person in the room, and sometimes, when she was bored, she would admit to having been translating something from Hungarian into Mandarin just as a mental exercise to keep her brain occupied".

Alyson Bailes har publicerat flera skrifter och artiklar huvudsakligen rörande europeiskt försvar, säkerhetssamarbete och vapenkontroll. På fritiden lyssnade hon på musik, reste och njöt av att vara ute i naturen.

Alyson Bailes var ledamot av the Advisory Council of Independent Diplomats och fellow of the Scottish Global Forum.

Alyson Bailes berikade i hög grad miljön i Stockholm genom alla seminarier och konferenser som hon organiserade – ofta i samarbete med svenska institut som på så vis fick ta del av hennes enorma kontaktnät. Hon var en i alla avseenden generös person mot kolleger, vänner och inte minst mot yngre forskare som hon på alla sätt uppmuntrade och hjälpte.

Alyson Bailes blev kallad ledamot i avdelning VI år 2003.

Tio goda kamrater och framstående ledamöter har lämnat vår krets. Vi saknar dem och tänker på deras anhöriga. Genom sina gärningar har de i hög grad levt upp till Krigsvetenskapsakademiens motto: Fäderneslandets försvar – Mod och kunskaper!

Författaren är konteramiral och andre styresman i KKrVA.